

UGDYMO KARJERAI ORGANIZAVIMO TVARKA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Profesinio orientavimo tikslas – padėti mokiniams sąmoningai rinktis jiems tinkamas švietimo ir užimtumo galimybes, sudaryti sąlygas įgyti karjeros kompetencijų, aktyviai kurti savo karjerą (t. y. visą gyvenimą trunkančią asmeniui ir visuomenei reikšmingų asmens mokymosi, saviraiškos ir darbo patirčių seką).

2. Profesinis orientavimas vykdomas teikiant ugdymo karjerai, profesinio informavimo ir profesinio konsultavimo paslaugas.

Pav. 1. Profesinis orientavimas ir ugdymas karjerai

II. PROFESINIO ORIENTAVIMO VYKDYMAS

3. Profesinis orientavimas vykdomas vadovaujantis šiais principais:

3.1. **prieinamumo** – profesinis orientavimas mokykloje teikiamas nemokamai visiems be išimties mokiniams;

3.2. **nešališkumo, laisvo pasirinkimo ir asmeninės atsakomybės už karjeros sprendimus** – profesinio orientavimo vykdytojai padeda mokiniui pasirinkti tinkamiausią būsimą karjerą, negali proteguoti savo ar kitų institucijų interesų; dėl asmeninės karjeros kiekvienas apsisprendžia savarankiškai;

3.3. **individualizavimo** – profesinis orientavimas vykdomas atsižvelgiant į individualius mokinių poreikius;

3.4. **paslaugų kokybės** – profesinio orientavimo vykdytojai atsakingi už teikiamų ugdymo karjerai, profesinio informavimo ir profesinio konsultavimo paslaugų kokybę ir profesinio elgesio etikos laikymąsi.

4. Mokykla turi užtikrinti, kad kiekvienas mokinys žinotų, kur, kada ir kaip gali gauti ugdymo karjerai, profesinio informavimo ir konsultavimo paslaugas. Mokykloje yra paskirtas už tai atsakingas asmuo, tiesiogiai pavaldus Mokyklos direktoriui.

5. Ugdymo karjerai programa. Ugdymas karjerai yra prioritetinga profesinio orientavimo sritis, profesinis informavimas ir profesinis konsultavimas papildo ugdymą karjerai.

6. Tikslas ir uždaviniai:

Tikslas	Uždaviniai
Sudaryti sąlygas mokiniams ugdytis karjeros kompetencijas, būtinas sėkmingam mokymosi	skatinti mokinius pažinti savo asmenybės savybes, interesus, gabumus, įgūdžius ir jų sąsajas su karjera;
	plėtoti darbo galimybių, darbo pasaulio, profesijų įvairovės ir kaitos supratimą;

krypties, profesijos ar darbinės veiklos pasirinkimui, perėjimui iš mokymosi aplinkos į darbinę aplinką, tolesnei profesinei raidai ir mokymuisi visą gyvenimą.	ugdyti gebėjimą rasti ir efektyviai naudoti karjeros informaciją
	ugdyti gebėjimus kelti gyvenimo ir karjeros tikslus ir priimti karjeros sprendimus;
	padėti mokiniams mokymosi ir laisvalaikio veiklose taikyti ir tobulinti karjerai svarbiausias bendrąsias kompetencijas.
	Mokyti pildyti karjeros planus

7. Ugdymo karjerai formos:
- 7.1. profesinis informavimas pamokų metu;
  - 7.2. profesinis informavimas klasių valandėlių metu;
  - 7.3. veiklinimo išvykos į mokymo įstaigas ir įmones;
  - 7.4. profesinio orientavimo diena mokykloje pagal atskirą planą;
  - 7.5. ugdymo karjerai informacija PIT'o kabinete ar bibliotekoje, kompiuterinių ir interneto prieiga – skaitykloje.
8. Ugdymo karjerai veiklos mokykloje organizuojamos asmenų, atsakingų už profesinio orientavimo veiklos koordinavimą mokykloje:

Pav. 2. Profesinio orientavimo sistema Kelmės „Aukuro“ pagrindinėje mokykloje.

III. PROFESINIO INFORMAVIMO TAŠKAS

11. Profesinio informavimo taško (toliau - PIT) paslaugos:
  - 11.1. informavimas – rinkti ir teikti informaciją apie švietimo ir mokslo institucijas, priėmimo taisykles, studijų ir mokymo programas, kvalifikacijas, profesijas, darbo rinką, profesinės karjeros galimybes ir kt. (naudojamos įvairios specializuotos interneto svetainės, spausdinti leidiniai, žinynai, organizuojami susitikimai su įvairių profesijų atstovais, išvykos į įmones, įstaigas, organizacijas);
  - 11.2. profesinis veiklinimas – organizuoti mokinių veiklą naudojant realaus ar virtualaus darbo kontekstą ir aplinką, plėtojant mokinių žinias ir įgūdžius apie įvairias darbo veiklos sritis, darbą, įsidarbinimą, darbdavius ir darbuotojus;

113. karjeros vertinimas – padėti mokiniams pažinti individualias savybes (nuostatas, žinias, supratimą, gebėjimus) ir juos įvertinti atsižvelgus į karjeros (mokymosi, studijų ir profesinės veiklos) galimybes ir reikalavimus (naudojami įvairūs klausimynai, užduotys, testai, skirti individualioms savybėms, interesams, jų sąsajoms su profesine karjera, karjeros planavimu, įgyvendinimu ir vertinimu padėti pažinti);

114. konsultavimas – teikti pagalbą mokiniams planuojant karjerą, renkantis mokymąsi, studijas, profesinės veiklos sritį ar darbą, sprendžiant karjeros trikdžių problemas: pažinti ir įvertinti individualias savybes, profesijos ypatumus, karjeros galimybes, situaciją darbo rinkoje ir kt.

12. Profesinio orientavimo taškuose mokiniams, mokytojams ir tėvams sudarytos sąlygos naudotis kompiuteriais, internetu, sukaupta (kaupiama) medžiaga apie mokymosi, studijų galimybes, profesijas ir kvalifikaciją, supažindinami interneto svetainėmis, skirtomis profesiniam informavimui.

IV. PAGRINDINIAI DOKUMENTAI IR NUORODOS

13. Pagrindiniai dokumentai:

- *Profesinio orientavimo vykdymo tvarkos aprašas* patvirtintas Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro ir Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2012 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. V-1090/A1-314
- *Ugdymo karjerai programa* patvirtinta Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro 2014 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. V-72

14. Naudingos nuorodos:

- Ugdymo karjerai informacinė svetainė – www.mukis.lt
- Profesijų aprašymus rasite atviroje informavimo, konsultavimo ir orientavimo sistemoje – www.aikos.lt
- Informacija apie mokslo ir studijų programas, mokyklas Lietuvoje ir užsienyje – www.kurstoti.lt
- Karjeros planavimas. Profesijos. Testai. Literatūra – www.euroguidance.lt
- Informacija apie galimybę studijuoti toliau – www.kurstudijuoti.lt
- Lietuvos mokyklų tinklas. Adresai, programos ir pan. – www.tinklas.lt
- Lietuvos darbo biržos svetainė – www.ldb.lt
- Valstybinė jaunimo reikalų taryba – www.jrd.lt

V. UGDYMO KARJERAI PROGRAMOS INTEGRAVIMAS Į UGDYMO TURINĮ

Ugdymo sritis	Integruojamos temos	Klasės	Valandos
Pradinis ugdymas	Savo asmenybės savitumas, asmenybės savybės, pomėgiai.	1-4	1
	Artimiausia socialinė aplinka: šeima, giminė, klasė, bendruomenė.		1
	Informacijos paieškos būdai (internetas, biblioteka) apie dominančias profesijas.		1
	Mokymosi galimybes.		1
	Karjeros sąvoka. Šeimos narių karjera.		1
	Karjeros tikslų kėlimas (mokymasis, laisvalaikis). Sprendimų priėmimas kasdienėse situacijose.		1
	Veiklų plano sudarymas (dienos, mėnesio, mokslo metų).		1
	Problemų iškėlimas ir sprendimo būdai.		1
	Adaptacija naujoje aplinkoje.		1
	Savęs prisistatymas.		1
Dorinis ugdymas	Savo gabumų, vertybių, interesų pažinimas.	5-8	1

	Socialinių vaidmenų kaita žmogaus gyvenime.		1
	Sprendimo priėmimo modeliai ir technikos mokymosi ir gyvenimo situacijose.		1
	Gyvenimo veiklų planavimas.		1
	Laiko planavimas. Kūrybiški problemų sprendimo būdai.		1
	Savęs pristatymo gebėjimų svarba mokymosi ir laisvalaikio veiklose.		1
	Savo asmenybės, kompetencijų pažinimas. Socialinė aplinka. Socialinių vaidmenų poveikis karjeros sprendimams.	9-10	1
	Gyvenimo ir karjeros tikslų (prioritetų) kėlimas, vertinimas ir derinimas.		1
	Prisistatymo skirtingose aplinkose ypatumai.		1
Informacinės technologijos	Informacijos rinkimas ir sisteminimas apie profesijas ir mokymosi galimybes.	5-8	1
	Informacijos rinkimas, sisteminimas apie mokymosi galimybes bei jos panaudojimas sudarant karjeros planą.	9-10	1
Technologijos	Darbo pasaulio istorinė raida. Amžinos profesijos ir amatai.	5-8	1
	Istorinė profesijų kaita.	9-10	1
Klasės valandėlė	Mokymasis visą gyvenimą (pavyzdžiai iš savo socialinės aplinkos).	5-8	1
	Gyvenimo tikslų kėlimas. Asmeninės ateities vizija.		1
	Sėkminga adaptacija mokymosi ir laisvalaikio veiklose.		1
	Adaptacijos mokymosi aplinkoje poveikis mokymosi rezultatams.	9-10	1

VI PROFESINIO ORIENTAVIMO SISTEMOS ĮGYVENDINIMO MOKYKLOJE STEBĖSENOS RODIKLIAI

15. Profesinio orientavimo stebėseną yra vientisa ir integrali ugdymo proceso stebėsenos dalis.

Eil. Nr.	Duomenys	Paaiškinimas	Atsakingas
----------	----------	--------------	------------

1.	Mokinių, savo mokykloje gavusių bent vieną individualią profesinio orientavimo (karjeros) konsultaciją, skaičius	Duomenys renkami kiekvieną kartą mokyklos karjeros specialistui suteikus individualią konsultaciją. Tas pats mokinys skaičiuojamas 1 kartą.	Profesijos patarėjas Socialinis pedagogas
2.	Mokinių, savo mokykloje gavusių bent vieną profesinio orientavimo (karjeros) paslaugą mokinių grupėje, skaičius	Grupinė konsultacija, seminaras, klasės valandėlė, karjeros pamoka ir kt. Nurodoma el. dienyne prie klasės veiklos pastabose	Klasės vadovas Profesijos patarėjas
3.	Mokinių, už mokyklos ribų gavusių profesinio orientavimo (karjeros) paslaugą (-ų), skaičius	Individuali ar grupinė konsultacija, seminaras, profesinio veiklinimo vizitas (lankymasis įmonėse, jaunimo darbo centruose, kitose mokymo įstaigose, studijų parodose, atvirų durų dienose) ir kt.	Klasės vadovas Profesijos patarėjas
4.	Mokinių, rengusių karjeros planą, skaičius	Individualių karjeros planų skaičius. Karjeros planai laikomi klasės vadovo kabinete	Klasės vadovas
5.	Ugdymo karjerai programos integracija į ugdymo turinį	Ilgalaikiuose planuose nurodyta integracija El. dienyne nurodyta integracija <i>pastabose</i>	Dalyko mokytojas
6.	Informacijos viešinimas	Informacija mokyklos stende, tinklapyje ir Facebook paskyroje	Profesijos patarėjas Bibliotekos vedėjas